

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ АНГЛИСКИ ЈАЗИК (6.02.01.16) И АНГЛИСКА И АМЕРИКАНСКА КНИЖЕВНОСТ (6.02.02.16) НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 1902-256/10 од 3.10.2025 година донесена на 321. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 3.12.2025 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања / *вонреден професор* за наставно-научната област англиски јазик (6.02.01.16) и англиска и американска книжевност (6.02.02.16) на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во следниот состав:

1. проф. д-р Ендру Гудспид (претседател), редовен професор од наставно-научната област англиска и американска книжевност, литературна критика-англиска литература / ирска литература на Факултетот за јазици, култури и комуникации при Универзитет на Југоисточна Европа, Тетово;

2. проф. д-р Марјана Ванева (член), редовен професор од наставно-научната област наука за јазикот - англистика, општа лингвистика, применета лингвистика и граматика на современиот англиски јазик на Факултетот за странски јазици при Универзитетот Американ колеџ - Скопје.

3. проф. Натка Јанкова-Алаџозовска (член), вонреден професор од наставно-научната област англистика и општа лингвистика на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ на 18.11.2025 година и во предвидениот рок се пријави еден кандидат:

1. д-р Наталија Поп Зариева, доцент на Катедрата за англиски јазик и книжевност при Филолошкиот факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, РС Македонија.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката д-р Наталија Поп Зариева е родена на 1 јуни 1973 година во Кочани. Средно образование завршува во гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Скопје. Во 1996 година завршува додипломски студии на Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Групата за англиски јазик и книжевност при Катедрата за англиски јазик и книжевност со просек 8.00 и се стекнува со стручен назив дипломиран професор по англиски јазик и книжевност. Своето понатамошно усовршување го продолжува на двегодишните постдипломски студии со специјалност Англиска филологија, насока Превод и современа англиска литература на Универзитет „Неофит Рилски“, во Благоевград, Бугарија. По положувањето на сите испити предвидени со програмата за постдипломски студии, со просечна оценка 9.50, успешно го одбранува магистерскиот труд со наслов: „Ethical Issues

in *The Pearl* by John Stainbeck” и се стекнува со академски степен магистер по англиска филологија. Во 2014 година се запишува на трет циклус-докторски студии на Докторската школа при „Југоисточен Европски универзитет“ во Тетово, каде што во 2020 година ја брани докторската теза од областа на англиската книжевност „Vampiric Elements in *The Giaour* by Lord Gordon Byron and *The Rime of the Ancient Mariner* by Samuel Taylor Coleridge.“

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање вонреден професор:

1. Научен степен доктор на науки од научната област во која се избира:

Кандидатката Наталија Поп Зариева докторирала во октомври 2020 година и се стекнала со звање доктор по филолошки науки – англиски јазик и книжевност со научноистражувачко поле англиски јазик (6.02.01.16) и англиска и американска книжевност (6.02.02.16).

2. Просечен успех од најмалку 8.00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус: Ги завршува студиите од прв и втор циклус со вкупен просек од 8.75 (прв циклус, просек 8.00, втор циклус просек 9.50), а од трет циклус просек 9.00.

3. Претходен избор во звање: Кандидатката Наталија Поп Зариева е избрана за доцент на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип за наставно-научните области англистика и историја на книжевноста на германските народи (Одлука бр. 1902-91/3 од 19.4.2021 на 226. седница на ННС на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип);

4. Има способност за изведување на високообразовна дејност: д-р Поп Зариева покажува способност за наставно-научна и педагошка дејност докажана преку тринаесетгодишното работно искуство, прво како помлад асистент, а потоа и како доцент на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Реализира настава (предавања и вежби) на првиот и вториот циклус на студии, ментор е на дипломски трудови, истражува и објавува трудови од областите во кои е избрана;

5. Објавени најмалку пет рецензирани научни трудови во референтна научна публикација согласно со Законот за високо образование во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1	Pop Zarieva, N. & Iliev, K.	Perception, Rationality and Corruption in Bram Stoker's <i>Dracula</i> . (2025).	<i>International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)</i> , 77(1), 9–21.	15
2	Iliev, K., Pop Zarieva, N., & Donev, D.	Pride and Punishment: The Tragic Arcs of Lear and the Earl of Gloucester in <i>King Lear</i> . (2025)	<i>International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)</i> , 77(1), 22–30.	15
3	Pop Zarieva, N., Iliev, K., & Donev, D.	Trauma, Loss and Memory: Hauntings in Coleridge's "Rime" and Byron's "Giaour". (2024)	Годишен зборник на Филолошки факултет, 15(23) I. Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип	15

4	Pop Zarieva, N., & Iliev, K.	Coleridge: The World and the Moral of "The Rime of the Ancient Mariner". (2022)	Годишен зборник - Филолошки факултет, УГД - Штип, 13(19) I, 69-78.	15
5	Pop Zarieva, N., Iliev, K., & Kostova, K	From the Romantics to Stoker: Culture, Appeal and Longevity of the Myth. (2022)	Годишен зборник - Филолошки факултет, УГД - Штип, 13(19) II, 69-78.	15
6	Pop Zarieva, N., Kostova, K., & Krsteva, M.	Blood and Sexuality in Stoker's <i>Dracula</i> . (2021)	Годишен зборник на Филолошки факултет, 12 (18) I. Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, 171-79	15

Посебни услови според Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип:

1. Показува значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати и учествува во научноистражувачки проекти:

- Учесник во Conference Getting ready for the present: Engaging with the World and the Planet in Contemporary Dystopian and Speculative Narratives, Department of Modern Languages, Literatures, and Cultures, University of Bologna (Italy), September 3-5, 2025 - дел од проектот PRIN 2022 "Getting ready for the present: new global dystopian imaginaries and public engagement. Transcultural and transmedial dialogues between Japanese, Latin American, British and Angloamerican cultures";

Учесник во научноистражувачки проект: *Евалуација на наставата по јазик и книжевност во високото образование (2018-2020)*, Филолошки факултет - Штип: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/21216>;

2. Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници преку соработка со колеги и соработници на Филолошкиот факултет во доменот на научноистражувачката работа и одржувањето на наставата:

Нејзината наставна и научна активност придонесе кон создавање и електронска објава на два значајни труда (скрипта и практикум), со што научноистражувачките резултати се интегрирани во современи дигитални наставни формати достапни за студентите. Новите сознанија стекнати преку учество на меѓународни конференции, симпозиуми и студиски престои се вградени во предавањата и дискусиите, со што се унапредува квалитетот на наставата. Менторирањето на магистерски и дипломски трудови овозможува развој на нова генерација млади истражувачи и наставници, засилувајќи ги нивните академски и аналитички компетенции. Примената на дигитални алатки, интегрирањето на сопствените истражувачки резултати во наставните програми и активната рецензентска работа дополнително го потврдуваат нејзиниот придонес во унапредувањето на наставниот процес. Исто така, преку поддршка и соработка со помлади асистенти и соработници при подготовка на наставни материјали и активности, таа влијае врз развојот на нивните педагошки и методолошки вештини. Активното вклучување на студентите во научни активности, подготовка на трудови и учество на конференции ја поттикнува нивната научна афирмација и истражувачка самостојност;

Кандидатката е ангажирана во наставата на три предмети (во продолжение е даден детален опис на наставната дејност) во прв циклус и два предмети на втор циклус студии;

3. Има остварено минимум поени кои се однесуваат на целокупната актива на лицето: (НО) = 30 (НИ) = 164,5; (САОР) = 14 или вкупно 208,5 поени.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

1. Наставно-образовна дејност

Во 2012 година, врз основа на јавен Конкурс, Наталија Поп Зариева е избрана во наставно-научно звање помлад асистент на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, во областа англистика („Универзитетски билтен“ бр.92, ноември 2012 г.), а со Одлука бр. 1902-117/10 од 6.7.2015 г. на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет („Универзитетски билтен“ бр.149, јуни 2015 г.) избрана е за лектор на истиот факултет, и со Одлука бр.1902-229/5 од 19.12.2018 год. е избрана за виш лектор на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Во 2021 година кандидатката е избрана во наставно-научно звање доцент на Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, во областа англистика и историја на книжевноста на германските народи (Универзитетски билтен бр. 273, април 2021 година) со одлука број 1902-91/3 од 19.04.2021 на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет..

Во рамките на наставно-образовната дејност на Филолошки факултет кандидатката се покажа како сериозен педагошки работник кој поседува солидни вештини на комуникација, како и способност за организирање и имплементирање на сите задачи и задолженија.

Кандидатката е ангажирана на Катедрата за англиски јазик и книжевност за реализација на наставата по следните предмети: Англиска книжевност XIX век, Англиска книжевност XX век и Историја на англискиот јазик на прв циклус студии и по Методологија на научноистражувачката работа и Современи дискусии за англиската книжевност од 19 век до денес на втор циклус студии на Катедрата за англиски јазик и книжевност.

Кандидатката се покажа како солиден и исполнителен наставник и по горенаведените предмети, подготвува материјали за вежби и предавање, подготвува и спроведува колоквиуми и испити по наведените предмети.

Покрај обврските поврзани со предавања и вежби по наведените предмети, таа ги извршува одговорно и совесно и сите други задачи за потребите на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошки Факултет и Универзитетот.

2. Научноистражувачка дејност

Д-р Наталија Поп Зариева важи и за активен истражувач, а доказ за тоа се нејзините досегашни учества на повеќе национални и меѓународни научни собири, нејзините објавени трудови во национални и меѓународни зборници и сл.

Во продолжение следуваат насловите на објавените трудови со научната евалуација во периодот од последните пет години:

1. Pop Zarieva, N. (2025). Perception, Rationality and Corruption in Bram Stoker's Dracula. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)*, 77(1), 9–21. <https://eprints.ugd.edu.mk/36277/>

Романот *Дракула* на Брем Стокер користи визуелни слики како моќен симболички елемент, истражувајќи ги комплексните испреплетувања меѓу доброто и злото, перцепцијата и реалноста, како и заводливата, но деструктивна природа на моќта. Овој труд ја анализира функцијата на мотивот на окото во романот, аргументирајќи дека тој не служи само за прикажување на трансформациите на ликовите и нивните морални состојби, туку и за разоткривање на длабока епистемолошка анксиозност присутна во викторијанското општество. Преку анализа на честиот мотив на погледот, трудот покажува како *Дракула* конструира свет во кој чинот на гледање и на тоа да се биде виден претставува место на борба, контрола и потенцијална деградација. Исто така, се разгледува како визуелниот говор на *Дракула* ги отсликува и зајакнува културните стравови на викторијанското општество поврзани со женската сексуалност, особено во однос на заканата од дејствување на женските ликови и нејасните граници меѓу чистотата и расипаноста. Сеопфатната употреба на мотиви поврзани со гледање и поглед во *Дракула* претставуваат клучен елемент во истражувањето на епистемолошката несигурност и нестабилната природа на човечкото разбирање во свет што се соочува со граничното и монструозното.

2. Iliev, K., Pop Zarijeva, N., & Donev, D. (2025). Pride and Punishment: The Tragic Arcs of Lear and the Earl of Gloucester in King Lear. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)*, 77(1), 22–30. <https://eprints.ugd.edu.mk/36278/>

Овој труд ги анализира трагичните судбини на кралот Лир и Глостер во драмата *Крал Лир* од Вилијам Шекспир, со фокус на тоа како нивната неконтролирана гордост започнува еден порочен круг кој води кон гнев, одмазда, лудило и, на крајот, срам и мудрост. И Лир и Глостер ја започнуваат драмата како моќни личности чие преголемо его ги заслепува пред вистината и ги тера да ги осудат своите верни деца. Барањето на Лир за изјавување на љубов од неговите ќерки го наведува да ја одрече Корделија и да падне како жртва на предавството од Гонерила и Реган, додека довербата на Глостер во сопствената проценка му дозволува на Едмунд да го измами и да го оцрни невиниот Едгар. Додека гордоста на двајцата прераснува во гнев и желба за одмазда, тие се доведуваат до лудило — Лир преку ментален распад, а Глостер преку физичко ослепување. Во своето страдање, двајцата ликови достигнуваат точка на срам и каење, стекнувајќи понизност и разбирање. Овој труд тврди дека Шекспир преку паралелните патувања на Лир и Глостер ја критикува деструктивната сила на гордоста, прикажувајќи порочен круг што води од моќ кон немоќ и, конечно, кон мудрост. Преку анализа овој трудот ја посочува драмата *Крал Лир* како предупредувачка приказна за човечката слабост и искупувањето преку страдање.

3. Donev, D., Pop Zarijeva, N., & Iliev, K. (2024). *Trending in Major Motivational Theories*. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research*, 74(1). ISSN 2307–4531. <https://eprints.ugd.edu.mk/36279/>

Овој труд ги испитува двигателните сили што ја одредуваат мотивацијата на студентите. Воведно се претставува концептот на мотивацијата како централен механизам за поттикнување и насочување на учењето, со краток преглед на истражувања што ја дефинираат мотивацијата како суштинска сила зад академскиот успех. Главниот дел опфаќа анализа

на факторите кои ја обликуваат мотивацијата, условите што ја поддржуваат и значењето на задоволството од постигнатите резултати како клучна компонента на мотивациската диспозиција кај студентите. Дополнително, се прикажува преглед на највлијателните мотивациски теории, вклучувајќи ја теоријата за самовреднување на постигнувањето, теоријата на очекувана вредност, социјално-когнитивната теорија и теоријата за самоопределување. Овие теоретски модели даваат јасна рамка за разбирање на односот меѓу индивидуалните аспирации, надворешните услови и успехот во студирањето. Во заклучок, трудот истакнува препораки за охрабрување на студентите да развиваат резилентност, со цел поуспешно справување со предизвиците и одржување на мотивацијата во текот на студиските обврски.

4. Pop Zarieva, N., Iliev, K., & Donev, D. (2024). *Trauma, Loss and Memory: Hauntings in Coleridge's "Rime" and Byron's "Giaour"*. Годишен зборник на Филолошки факултет, 15(23) I. Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. <https://eprints.ugd.edu.mk/36170/>

Овој труд се навраќа на трауматските искуства на централните ликови во *Римата на старецот морепловец* од Семјуел Тејлор Колриџ и *Ѓаурот* од Џорџ Гордон Бајрон, разгледувајќи ги овие дела како моќни наративи на траума. Преку анализа на вината и патувањето на Морепловецот, како и осветничката потрага на Ѓаурот, трудот истражува како нивните престапи и последователни загуби ги обликуваат нивните идентитети и начинот на кој тие се справуваат со своите трауматски искуства. Трудот ја разгледува улогата на меморијата во двете поеми, анализирајќи како сеќавањата на минатите настани ги прогонуваат ликовите и придонесуваат за нивното постојано страдање. Дополнително, се истражува концептот на искупување, при што се разгледува дали Морепловецот и Ѓаурот успеваат да најдат утеха или исцелување преку своите приказни. На крајот, овој труд фрли светло врз сложените начини на кои траумата може да се изрази и обработи преку книжевни текстови, нудејќи вредни сознанија за човечкото искуство на страдање и резилентност.

5. Iliev, K., Pop Zarieva, N., & Donev, D. (2024). *Shakespeare's Shylock: An Avaricious Villain, a Victim, or a Complex Fusion of Both*. Годишен зборник на Филолошки факултет, 15(24) II. Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. <https://eprints.ugd.edu.mk/36169/>

Овој труд ги истражува променливите критички перспективи за ликот на Шјалок од драмата *Трговецот од Венеција* на В. Шекспир, оценувајќи дали тој ги отелотворува цртите на алчен злосторник, сочувствителна жртва или сложена комбинација од двете. Трудот вклучува и лична евалуација на повеќеслојниот лик на Шјалок, потпирајќи се на библиски пасуси кои го осветлуваат гревот на алчноста, како и на увиди од антички и средновековни извори како Плутарх, Григориј Ниски, Евагриј, Данте Алигиери и ренесансни мислители како Мартин Лутер, Пјер де ла Примадуже и Томас Вилсон. Покрај испитувањето на алчната природа на Шјалок, трудот исто така истражува дали неговата карактерна траекторија се совпаѓа со современата претстава на де ла Примадуже за поединец кој започнува како алчен, а потоа е целосно обземен од гнев и одмазда.

6. Donev, D., Pop Zarieva, N., & Kostova, K. (2023). *Transitioning Towards Work from Home, International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)*, 67(1). ISSN 2307-4531. <https://eprints.ugd.edu.mk/36280/>

Овој труд ја разгледува транзицијата од традиционалниот начин на канцелариска работа кон работа од дома, процес кој значително се забрза за време на пандемијата. На почетокот се претставува општата слика за промената, по што вниманието се насочува кон преведувачката индустрија како специфична област засегната од новите услови. Работата од дома и дигиталниот номадизам се јавуваат како нов културен и социјален феномен, поттикнат од брзиот развој на телекомуникациските услуги и од глобалните технолошки и општествени трансформации. Пандемијата, преку долгите карантини и ограничувања, ги принуди компаниите да најдат нови форми на организација и изведба со цел да опстанат во услови на криза. Преведувачката индустрија беше директно погодена, а бројни анализи и анкети покажуваат дека голем дел од работната сила го поддржува моделот на работа од дома како начин да се обезбеди подобар баланс помеѓу професионалниот и приватниот живот. Истражувањето укажува дека овој тренд не само што претставува одговор на кризни околности, туку и отвора можност за трајни промени во начинот на организација на трудот. Трудот може да послужи како основа за понатамошни анализи на влијанието на пандемијата врз други општествени сегменти.

7. Kostova, K., Donev, D., Pop Zarijeva, N., & Iliev, K. (2023). *Jane Austen's Novel "Emma" Analyzed as a Candidate for L'Écriture Féminine*. Годишен зборник на Филолошки факултет, 14(22) II. Универзитет Гоце Делчев–Штип. <https://eprints.ugd.edu.mk/36168/>

Овој труд претставува обид за примена на идеите на Елен Сиксу за женската литература, изложени во нејзината статија *Смењето на Медуза*, преку романот *Ема* од Џејн Остин. Намерата е да се истражи на кој начин Остин успева да се оддалечи од традиционалните патријархални претстави за женските животи и да понуди порафинирана слика за женскиот идентитет. Сиксу ја нагласува потребата маргинализираните сами да го втиснат својот глас во книжевниот канон, а во ова истражување се анализира како Остин претставува историски прототип на такво авторско настојување. Анализата се насочува кон главната хероина Ема и нејзините односи со другите женски ликови, со родителските фигури и со романтичните партнери. Овие односи се разгледуваат како текстуални примери во кои се откриваат и истовремено се преиспитуваат претпоставките за женственост изведени од патријархалните конвенции на 19 век. Трудот настојува да покаже дека Остин не само што ги прикажува ограничувањата врз женското искуство, туку и отвора можности за нивно надминување преку комплексни и самосвесни женски ликови.

8. Iliev, K., & Pop Zarijeva, N. (2023). *Appearance Versus Reality and the Accompanying Evil in the Four Major Shakespearean Tragedies Analyzed Through Machiavellian Lens*. Годишен зборник на Филолошки факултет, 14(22) II. Универзитет „Гоце Делчев“ –Штип. <https://eprints.ugd.edu.mk/36165/>

Целта на овој труд е да се утврди до кој степен макијавелистичките принципи го обликуваат дејството на водечките ликови во анализираните драми. Се разгледуваат четири главни Шекспирови трагедии како претставнички на темата „изглед наспроти реалност“. Оваа тема е тесно поврзана со макијавелистичкиот поим *virtù*, односно „флексибилна диспозиција“, што значи способност да се менува однесувањето од лошо во добро и обратно, во зависност од околностите, со цел човек на власт да постигне „големи нешта“.

Трудот тврди дека иако анализираните ликови во различен степен го следат советот на Макијавели, сите на крајот не успеваат во тоа. Шекспир, намерно или ненамерно, изгледа го следи библиското послание дека Бог ги казнува злите.

9. Iliev, K., Kostova, K., Donev, D., & Pop Zarieva, N. (2023). *Shakespeare's Cleopatra – The Visceral and the Rational*. Годишен зборник на Филолошки факултет, 14(22) II. Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. <https://eprints.ugd.edu.mk/36166/>

Целта на овој труд е да фрли дополнителна светлина врз повеќеслојниот и комплексен лик на Клеопатра, особено околу прашањето дали таа навистина го сака Антониј или само копнее по него. Критичарите се остро поделени околу оваа тема. Повеќето ја гледаат Клеопатра како жена која копнее по Антониј, иако има и такви што тврдат дека таа чувствува љубов кон него - став застапуван од Џенет Аделман, Херолд Блум, Морис Чарни и Копелија Кан. Друга цел на овој труд е да се утврди дали нејзината врска со Антониј служи за проектирање на нејзината цел за силен Египет со силна кралица. Овој труд застанува на страната на критичарите кои сметаат дека Клеопатра копнее по Антониј, додека истовремено настојува да ја оствари својата визија за моќен Египет. Во однос на Антониј, неговата улога во драмата е појасна, бидејќи најголем дел од критичарите сметаат дека неговите чувства кон Клеопатра се љубов.

10. Pop Zarieva, N., Iliev, K., Kostova, K., & Donev, D. (2023). *Human Appeal to Horror: When Eastern Legends and Western Gothic Meet*. Годишен зборник на Филолошки факултет, 14(22) II. Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. <https://eprints.ugd.edu.mk/36160/>

Овој труд се фокусира на човечката привлечност кон хоророт во книжевноста и ја следи врската помеѓу старите легенди и митови од Источна и Централна Европа и готската литература, која доведува до појава на суштества што предизвикуваат вознемиреност и страв во делата на романтичарите. Најнапред се разгледуваат хорор-елементи во некои од првичните протовампири присутни во европскиот фолклор и се анализираат неколку источни легенди со цел да се прикажат и дефинираат нивните специфични одлики. Трудот, исто така, има за цел да проникне во психолошките и општествените прашања кои ја поттикнуваат човечката желба за хорор-раскази. Тој исто така ја презентира и дискутира културната теорија за појавата на хоророт во книжевноста, како и симболиката на хоророт претставен во ликот на вампирот.

11. Iliev, K., Pop Zarieva, N., & Donev, D. (2022). *One Recurrent Theme: Revenge in Shakespeare's Tragedies, Histories and Comedies*. Годишен зборник - Филолошки факултет, УГД – Штип, 13(19) II, 69–78. <https://eprints.ugd.edu.mk/31504/>

Целта на овој труд е да покаже дека трагедии *Хамлет* и *Тит Андроник* не само што се обликувани или под влијание на концептот на одмазда, туку дека Шекспир го користел тој концепт и во поголемиот дел од другите 34 драми вклучени во *Првото фолио* од 1623 година и како главна тема и како наративен уред, при што второто е особено застапено во комедиите. Присуството на одмаздата во неговите драми укажува дека Шекспир го следел познатото начело „*Omni ars naturae imitatio est*“ и духот на времето, особено во однос на Јужните Европејци и концептот на одмазда. Покрај Шекспир, и други драмски автори ја приближиле оваа идеја до публиката преку своите драми,

меѓу кои *Шпанската трагедија* на Томас Кид, *Одмаздата на Антонио* на Џон Марстон и *Одмаздничката трагедија* на Томас Мидлтон. Дополнителна цел на трудот е да се утврди колку одмаздата може да биде штетна за ликовите кои ја практикуваат.

12. Pop Zarieva, N., Iliev, K., & Kostova, K. (2022). *From the Romantics to Stoker: Culture, Appeal and Longevity of the Myth*. Годишен зборник - Филолошки факултет, УГД – Штип, 13(19) II, 69–78. <https://eprints.ugd.edu.mk/31500/>

Овој труд ја истражува книжевната присутност на ликот на вампирот во делата на двајца романтичари – *Поемата на старецот морепловец* од Семјуел Тејлор Колриџ и *Гаурот* од лорд Гордон Бајрон – преку контрастивна анализа на примена на „немртвиот“ и неговите специфични функции во овие поеми. Натомошниот развој на овој лик се разгледува во врвната претстава на вампиризмот од крајот на векот, романот – *Дракула* од Брам Стокер. Се задржуваме на издржливоста на фолклорниот мит и навлегуваме во квалитетите што овие дела му ги припишуваат на ликот. Целта на трудот е да воспостави паралела меѓу овие различни дела, фокусирајќи се и на нивните разлики и на заедничките моменти, со цел да се открие трансформацијата на овој митски лик во книжевноста и филмот од 21 век.

13. Pop Zarieva, N., & Iliev, K. (2022). *Coleridge: The World and the Moral of "The Rime of the Ancient Mariner"*. Годишен зборник - Филолошки факултет, УГД – Штип, 13(19) I, 69–78. <https://eprints.ugd.edu.mk/31499/>

Овој труд ја анализира поемата *Поемата на старецот морепловец* од Семјуел Тејлор Колриџ од две перспективи: амбивалентниот свет што Колриџ го претставува преку приказната за морското патување и нејасната морална порака или нејзиното отсуството во самата приказна. На прв поглед, очигледни се христијанските конотации и скриената религиозна симболика кои ја поддржуваат идејата за христијански светоглед во кој гревот, покајанието и искупувањето го управуваат светот на поемата. Иако овие елементи ја преовладуваат нарацијата, на подлабоко ниво тие се оспорени со претстава на свет управуван од случајни зли сили што доаѓаат ненадејно, а казната често е несразмерно поголема од гревот. Дополнително, трудот се задржува и на темата за моќта на индивидуализмот која Колриџ ја обликувал во ликот на главниот јунак, како и на можноста поемата да се чита како претстава на страдањето на човек оптоварен со вина кој преживеал трагични околности.

14. Donev, D., Pop Zarieva, N., Kostova, K., & Iliev, K. (2021). *Дигиталните номади како културолошки феномен во современото општество*. ФИЛКО. <https://eprints.ugd.edu.mk/36453/>

Овој труд ја анализира појавата на дигиталното номадство како современ културолошки феномен. Сеработи зарелативно нов тренд поттикнат од развојот на телекомуникациските услуги и глобалните технолошки и општествени промени, кој подразбира напуштање на традиционалната приврзаност кон фиксно работно место и дом. Најчесто е присутен кај помладата популација која ја нагласува желбата за патување, чести преселби и истражување на светски дестинации, паралелно со извршување на работните обврски. По дефинирање на поимот и неговите особености, трудот ги разгледува главните причини за избор на овој начин на живот, како и проблемите и предизвиците со кои се соочуваат дигиталните номади во настојувањето да функционираат оптимално.

15. Krsteva, M., Donev, D., & Pop Zarijeva, N. (2021). *Literature Review on Life-Writing Genre Blending*. Годишен зборник на Филолошки факултет, 18 (22) II. Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. <https://eprints.ugd.edu.mk/29329/>

Овој труд прави преглед на постоечката литература и научни истражувања на еден нов и неистражен аспект од литературата, а тоа е жанровото испреплетување во пишувањето животописи. Кога доаѓаат во контакт авто/биографијата и фикцијата уникатно се испреплетуваат со сите нивни карактеристики што ги содржат како одделни жанрови, што води до специфично жанрово испреплетување. Овој процес кој резултира со нов жанр неминовно поставува отворени прашања за степенот и разновидноста на таквото испреплетување. Така, различни теории се обидуваат да дадат одговори и објаснување за улогата на жанровите во обликувањето на новиот жанр преку прикажување на најважните карактеристики на авто/биографските жанрови од една и фикционалните од друга страна. Овој труд дава критички осврт на најважните теории и дискусии во таа смисла истакнувајќи ги клучните прашања во областа потребни за понатамошни истражувања.

16. Krsteva, M., Donev, D., Pop Zarijeva, N., & Iliev, K. (2021). *Hemingway in Hemingway's Girl*. FILKO. <https://eprints.ugd.edu.mk/29330/>

Како хибриден жанр, биофикциите се подложни на широк дијапазон од интерпретации. Ова главно се должи на фактот дека тие припаѓаат и во областа на литературата и на историјата, и на фикционалното и на фактолошкото. Како такви, биофикциите создаваат специфична игра на жанрови која пак од своја страна резултира со единствени значења. Еден таков пример е создавањето на ликот на Ернест Хемингвеј во романот *Hemingway's Girl* од Ерика Робук. Трудот го истражува наративот создаден како резултат на играта на жанрови портретирајќи го Хемингвеј како полуфикциона конструкција. Резултатот се најразновидни претстави, идеи и увиди во играта со текстот, новиот наратив, ликот на американскиот автор и настаните од неговиот живот. На тој начин, се открива ново поле за интерпретација во литературата од најразлични аспекти.

17. Iliev, K., Pop Zarijeva, N., Krsteva, M., & Donev, D. (2021). *The Notion of Banishment in Shakespeare's Plays*. FILKO. <https://eprints.ugd.edu.mk/36276/>

Овој труд ги истражува целите на концептот на прогонство во драмите на Шекспир, неговата улога и исход. Иако Шекспир ја користел оваа идеја во 14 од вкупно 38 драми, трудот се фокусира само на оние во кои се појавува таканареченото „прогонство по степен“, присутно во 12 драми. Концептот на прогонство може да се проследи уште од античка Атина, а бил вообичаена практика и во Римската Империја, каде што биле протерувани поединци или цели региони. Во Англија, Елизабета I и нејзиниот наследник Џејмс I го применувале прогонството. Елизабета I, меѓу другите, прогонувала Египќани, језуити, питачи, црнци и бунтовници, додека Џејмс I ги протерал „верските одбивачи“ од Лондон. Бидејќи Шекспир живеел во овој период, веројатно бил добро запознаен со оваа практика. Кај него, концептот на прогонство служи за драмска цел, при што се истражуваат политичките, психолошките и социјалните аспекти на вклучените ликови и заедници. Исходот од прогонството најчесто е смрт или самоисполнување, а во неколку случаи останува нерешен. Во одредени драми, прогонството е проследено со чин на одмазда.

18. Донеv, Д., Поп Зариева, Н., & Костова, К. (2021). *Улогата на преводот во глобализираниот свет во време на пандемија и инфодемија. Годишен зборник на Филолошки факултет*, 12 (17) I. Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 133-138. <https://eprints.ugd.edu.mk/31503/>

Феноменот на глобализацијата веќе подолго време е присутен во речиси сите сфери на модерното општествено живеење. Но, се чини дека оваа година по прв пат глобализацијата се соочува една друга појава, појава каква немало во изминатите сто години. Станува збор за новонастанатата здравствена криза од светски рамки. Некои автори во своите трудови пишуваат за две кризи што се одвиваат паралелно една на друга. Едната е здравствената, а другата информациската. Првата уште ја нарекуваат пандемија, а втората инфодемија. Во овој труд најпрво накратко се изнесува преглед на ставови на еминентни истражувачи од оваа областа презентирани во нивни трудови. Понатаму го анализираме влијанието од овие две кризи, здравствената и информациската, во глобализираниот свет, како и улогата што преведувачот ја има во справувањето со вакви кризи. Главната поента во анализава е потребата од квалификувани преведувачи во меѓународната комуникација во време на здравствена криза од светски рамки, во трката за што побргу да се дојде до релевантни информации кога светот се наоѓа во информациска криза.

19. Pop Zarieva, N., Kostova, K., & Krsteva, M. (2021). *Representation of “Femmes Fatales” in Gothic and Romantic Writings at the End of the 18th Century. Годишен зборник на Филолошки факултет*, 12 (17) I. Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 73-82. <https://eprints.ugd.edu.mk/31502/>

Овој труд анализира две готски балади од крајот 18 век во однос на претставувањето на женските ликови во нив. Станува збор за «The Bleeding Nun» од Метју Луис и «The Dark Ladie» од Ен Банерман. Трудот се фокусира на испреплетувањето на карактеристиките на фатална жена со одлики на вампирizam и истражува како тие се инкорпорирани во текстот и значењето што го наметнуваат на специфични текстови. Уништувањето на машкиот лик со кој тие се често во врска е основната идеја која ги потврдува овие фатални жени, кои како што е наведено во трудот се исполнети и со одлики на вампирizam. Трудот ја истражува улогата на вампирizam во дадените балади поврзувајќи ги со најпрвите прикази на фаталната жена во романтизмот - Кристобел на Семјуел Тејлор Колриџ, која најчесто не се смета за вампирски лик. Вампирizamот овде е претставен како преминлива состојба која создава нов „вампир“, мотив кој еден век подоцна ќе еволуира во литература за вампирizam.

20. Pop Zarieva, N., Kostova, K., & Krsteva, M. (2021). *Blood and Sexuality in Stoker’s Dracula. Годишен зборник на Филолошки факултет*, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 12 (18) II, 171-179. <https://eprints.ugd.edu.mk/31501/>

Овој труд го анализира романот *Дракула* од Брам Стокер во однос на употребата на сликите поврзани со крв, кои се длабоко вградени во делото. Фокусот е ставен на различните значења и употреби на овој мотив и на неговите импликации врз севкупното значење на романот. Делото се разгледува во рамките на актуелните научни и квазинаучни теории кои го бележеле времето и чиј одраз може да се препознае во романот на Стокер. Дополнителен аспект што се обработува е уникатното претставување на сексуалноста како дел од вампирската природа. Атрактивноста на вампирот, присутна уште од неговите

фолклорни корени, кај Стокер е развиена во прикриени, но убедливи еротски сцени, дел од кои може да се читаат како маскирани перверзни сексуални акти. Дополнително, размената на крв преку трансфузии, како симбол на размена на телесни течности, ја наметнува идејата за индиректно мешање на машка крв, што го открива концептот на прикриена хомосексуалност.

21. Krsteva, M., Donev, D. & Pop Zarijeva, N. (2021). *Literature Review on Life-Writing Genre Blending*. Годишен зборник на Филолошки факултет, Универзитет Гоце Делчев–Штип, 12 (18) II, 163-170. <https://eprints.ugd.edu.mk/29329/>

Кога автобиографијата/биографијата и фикцијата ќе дојдат во контакт, тие на единствен начин се поврзуваат како одделни жанрови, што резултира со специфично жанровско вкрстување. Овој процес, кој создава нов хибриден жанр, постојано отвора прашања за степенот и разновидноста на таквото преплетување. Како последица, различни теоретски пристапи се обиделе да ги објаснат улогите на овие жанрови и нивното обликување, најчесто преку издвојување на основните карактеристики на жанровите на пишувањето на животни приказни од една страна и пишување на фикција од друга страна. Овој труд нуди критички преглед на најистакнатите теоретски дискусии во оваа област, посочувајќи ги клучните прашања и потенцијалните насоки за идни истражувања.

Учебни помагала во е-библиотека

23. Pop Zarijeva, N., Iliev, K. (2025). Скрипта по англиска книжевност XIX век. ISBN: 978-608-277-111-3 <https://eprints.ugd.edu.mk/36442/>

Ова наставно помагало е поделено на тематски поглавја кои одговараат на хронолошката и стилската еволуција на британската книжевност во романтизмот и викторијанскиот период. Целта е да се олесни подлабокото разбирање на материјалот преку понуда на различни педагошки алатки, меѓу кои контекстуални прегледи, биографски информации за репрезентативни автори, критички дискусии за карактеристиките на епохата и внимателно избрана поезија и проза. Вклучувањето на аналитички прашања ја засилува способноста на студентите да се ангажираат со материјалот на подлабоко ниво, поттикнувајќи критичко размислување и овозможувајќи поврзување на текстовите со пошироките културни, историски и филозофски контексти. Овие прашања се специјално дизајнирани да ги насочат студентите во развивањето на суштински вештини како што се книжевна анализа, синтеза и евалуација, а воедно ги охрабруваат и да формираат сопствени интерпретации и критики на проучуваните дела.

24. Iliev, K., Pop Zarijev, N. (2025). *Практикум по англиска книжевност од XVI до XVIII век*. ISBN: 978-608-277-110-6 <https://eprints.ugd.edu.mk/36446/>

Овој практикум е наменет да ги води студентите низ сеопфатна истражувачка прошетка низ англиската книжевност од 16 до 18 век, трансформативен период што ги обликувал темелите на книжеvnата традиција со која денес се занимаваме. Делата вклучени во оваа збирка го одразуваат широкиот опсег на жанрови, стилови и интелектуални струења кои ги дефинирале епохите на ренесансата, елизабетанскиот и јакобинскиот период, како и раната современа доба. Преку вежбите базирани на овие текстови, студентите ќе се сретнат со низа поетски форми, драмски дела, филозофски трактати и проза кои ги откриваат комплексностите на човечкото искуство

- од возвишувањето на индивидуата до размислувањето за смртноста, од потрагата по знаење до истражувањето на општествените структури. Вежбите во оваа книга се структурирани така што ги поттикнуваат студентите на внимателно читање, критичка анализа и продлабочена рефлексija врз овие темелни текстови.

Учество на меѓународни, домашни конференции и собири

25. Donev, D., Pop Zarijeva, N., Kostova, K., & Iliev, K. (2021). *Дигиталните номади како културолошки феномен во современото општество*. ФИЛКО. 18-19 октомври 2021. Виртуелно присуство.

26. "Byron and the Mediterranean 'Cult of the South': A Bicentennial Symposium," University of Notre Dame Rome Global Gateway, June 20-22, 2024.

27. Студиски престој University of Notre Dame, 17-23 јуни, Рим.

29=8. Еразмус престој на Автономен универзитет на Барселона, 7-13 април 2025 година.

29. Pop Zarijeva, N, & Iliev, K. (2025). Transnational Deep Ecologies: Comparative Eco Consciousness in Le Guin's "Always Coming Home" and Crvenkovska's "The House Above the Waves. Conference Getting ready for the present present: Engaging with the World and the Planet in Contemporary Dystopian and Speculative Narratives, Department of Modern Languages, Literatures, and Cultures, University of Bologna (Italy), September 3-5, 2025.

Сите овие активности укажуваат на успешноста на кандидатката Наталија Поп Зариева во наставно-педагошката и научноистражувачката дејност.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

За време на нејзиното вработување како доцент на УГД учествува во наставата и други истражувачки активности, како што се истражувања со студентите, одржани предавања надвор од наставата, остварена соработка со колеги од странство и учество како предавач по покана на странски универзитети и е член на повеќе комисији и факултетски тела.

Од другите стручно-апликативни дејности може да се истакне дека Наталија Поп Зариева е:

30. Член во уредувачкиот колегиум на Годишен зборник на Филолошки факултет, ISSN: 1857-7059.

31. Јазичен лектор на двете изданија на Годишен зборник на Филолошки факултет, ISSN: 1857-7059.

32. Рецензент на учебник М. Škobo, *Modernism in English Literature*, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2024.

33. Рецензент на четири труда за меѓународното списание *Палимпсест*.

34. Рецензент на два труда за Зборник на Филолошки факултет.

35. Рецензент на труд за *Civitas*, časopis za društvene nauke, Нови Сад, Србија. ISSN 2466-5363.

36. Организатор и учесник на вебинар „Twain and Wilde, Parallel but Diverse“. Филолошкиот факултет во Штип, на Мајкрософт тимс, 30 ноември 2021 г.

37. Домаќин на три предавања на професори од Еразмус+ проектот.

Член на универзитетски тела и комисији:

- Член на ННС на УГД;
- Член на Институт на јазици;
- Член на комисији за полагање на англиски јазик за странски студенти на Институтот за јазици;
- Класен раководител на генерацијата запишана во академската 2022/2023 г.;
- Член на Комисија за избор на најдобар есеј;
- Член на Рецензентска комисија за избор во доцент на Филолошки факултет при УГД.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци за кандидатката, членовите на Рецензентската комисија со огромно задоволство заклучуваат дека д-р Наталија Поп Зариева во целост ги исполнува сите суштински и законски критериуми за избор во наставно-научно звање *вонреден професор* предвидени со Законот за високо образование, со Статутот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и со Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Имајќи ги предвид предочените факти, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои овој извештај и да ја избере кандидатката д-р Наталија Поп Зариева во наставно-научно звање *вонреден професор* за наставно-научната област англиски јазик (6.02.01.16) и англиска и американска книжевност (6.02.02.16) на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ендру Гудспид, претседател, с.р.

Проф. д-р Марјана Ванева, член, с.р.

Вонр. проф. д-р Натка Јанкова-Алаѓозовска, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		Поени	
Избор во звање доцент		30	
		Поени: 30	
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ И СТРУЧНО-УМЕТНИЧКИ АКТИВНОСТИ		во земјава	во странство
Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) Прв автор ред. бр. 1,4,10,12,13,20,21 (7x9=63) Втор автор ред. бр. 2,3,5,6,8,11,19 (7x6=42) Трет автор ред. бр. 7,9,15,22 (7x3=21)			126
Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир Труд ред.бр. 14, 16, 17, 18 (4 x3)			12
Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјава и во странство Филко Болоња		1.5	2
Студиски престој во странство Универзитет „Нотр Дам“ во Рим Еразмус престој на Автономен универзитет во Болоња		16	
Рецензент на научен труд (СЦИ/ЦА/останати) Труд за Палимпсест бр. 4 Труд за Зборник на Филолошки факултет бр.2 Рецензија на учебник бр.1			7
		Поени: 164.5	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ОРГАНИЗАЦИСКО - РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ		во земјава	во странство
Член на факултетски орган, комисија Член на ННС		2	
Член на институтски орган, комисија Член на Институт за јазици Комисија за спроведување испит по англиски јазик за странци Лектор на Зборник на Филолошки факултет Член на уреднички колегиум на Зборник на ФФ		4x2=8	
Класен раководител, согласно со Кредит-трансфер системот - ЕКТС (за четири години)		4	
		Поени: 14	
		Вкупно поени: 208.5	